

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod. maks. kods: LV40008020804
Nor. konts LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

18.01.2016. Nr. 0120160023/A100

ERAF, ESF, KF 2014.-
2020.g.Uzraudzības komitejai

*KIDG Rakstiskā procedūra par pētījumu
“Darbības programmas “Infrastruktūra un
pakalpojumi” 3.5.1.1. aktivitātes
“Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība
aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku
par 2000” īstenošanas izvērtēšana un bāzes
datu iegūšana 2014.–2020. gadam”*

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir izvērtējusi KIDG Rakstiskajā procedūrā iesniegto pētījumu “Darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” 3.5.1.1. aktivitātes “Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku par 2000” īstenošanas izvērtēšana un bāzes datu iegūšana 2014.–2020. gadam” (turpmāk – pētījums).

LPS ir šādas atziņas un iebildumi.

I. Sniegtais vērtējums nav sasniedzis pētījumam izvirzītos mērķus, jo:

1. Tikai 81% no aglomerācijām (pētījuma 5.2. p.) ir pētītas, jo pārējās nav iesniegušas monitoringa anketas. Tehniskās specifikācijas paredzēja, ka datu analīze jāveic patstāvīgi, nepieciešamo informāciju, kas nav pieejama, iegūstot interviju laikā (skatīt tehnisko specifikāciju TS 7.3. p.). Savukārt anotācijā pie informācijas iegūšanas veidiem izstrādātājs nav norādījis, ka būtu izmantojis interviju iegūšanas metodi;
2. minētais apstāklis nenorāda tikai uz to, ka nav ievērota tehniskā specifikācija, bet ir būtisks, lai datus izmantotu Direktīvas 91/271/EEK ieviešanas statusa aktualizācijai. Līdz ar to VARAM atzinumā norādītais, ka šo pētījumu varēs izmantot minētās Direktīvas ieviešanas prognozēm, ir apšaubāms;

3. pētījuma izstrādes laikā nav nodrošināta ticamu datu iegūšanas metode un nodrošināta datu ticamība, kā tas tika prasīts tehniskās specifikācijas 10.2.5. p., jo paši izstrādātāji pētījuma ziņojumā norāda “Analizējot saņemtos skaitliskus datus, jāsecina, ka daļa respondentu sniedza informāciju, kas neatbilst vai daļēji atbilst prasītajam katrā konkrētajā anketas punktā. Tāpēc iegūtā informācija pilnībā nevar tikt uzskatīta par ticamu un salīdzināmu...”, **kas liecina, ka izstrādātāji nav nodrošinājuši visiem saprotamu metodiku anketas aizpildīšanai vai vismaz, konstatējot šādas problēmas, sazinājušies ar respondentiem un precizējuši datus.**

II. Pētījumā nav sniegti skaidrojumi par virkni pieņēmumiem, kas izmantoti datu iegūšanai un salīdzināšanai:

1. 2.2.3. nodaļā norādītās 3 kategoriju aglomerācijas ar noteikto cilvēkēkvilentu (turpmāk – CE) nav pamatotas, jo ir pretrunā ar pielikumā pievienoto informāciju. Pēc pievienotās datu tabulas ir redzams, ka ir vairākas aglomerācijas, kuras ir iekļautas 2. grupā, bet to CE ir zem 10 000 (Limbaži, Madona, Krāslava), savukārt Mārupe iekļauta 3. grupā, kas atbilst CE zem 10 000, lai arī skaidri redzams, ka Mārupes iedzīvotāju skaits sasniedz 15 tūkstošus un tās CE ir lielāks par 10 000. Kā arī datu tabulas īsti nesniedz skaidrojumu par faktisko CE apjomu, jo CE apjomā ietilpst ne tikai iedzīvotāju CE, bet arī rūpniecības CE. Jābūt paskaidrojumam par šo dalījumu kategorijās, ja datu tabulā tas nav atbilstošs;
2. pirms šī pētījuma, iepriekš VARAM veiktajos pētījumos tikai atsevišķām aglomerācijām (Olaine, Liepāja, Ventspils) sakrita ūdensapgādes apkalpošanas teritorija vai notekūdeņu savākšanas aglomerācija ar apdzīvoto vietu robežām. Šajā ziņojumā norādīts, ka 31 aglomerācijai aglomerācijas robeža un 27 ūdensapgādes pakalpojumu teritorija sakrīt ar apdzīvotās vietas robežu, kas nav ticami, kā arī šī sakritība netiek analizēta (aglomerāciju robežu izmaiņas var apstiprināt tikai ar attiecīgās pašvaldības Domes lēmumu (MK noteikumi nr. 34)).

Visticamāk, ka pētniekiem datu iegūšanai par iedzīvotāju skaitu aglomerācijā vieglāk ir sniegt informāciju, ka teritorijas sakrīt, nevis izmantot metodi datu aprēķināšanai. Tādējādi, kā redzams ziņojuma pielikuma datu tabulā, veidojas situācija, ka pietiekami daudzām aglomerācijām pārklājums ir zemāks (piemēram, Vainode – 30%, Skrīveri 41% utt.), nekā sniegtajos projektu iesniegumos par 3.5.1.1. aktivitātes „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku par 2000” ieviešanu. Šāda situācija ne tikai neatbilst aglomerācijas definīcijai (aglomerācija – teritorija kur ir ekonomiski pamatoti pievienot

centralizētu kanalizāciju), bet **pasliktina faktisko Direktīvas 91/271/EEC ieviešanas stāvokli un neatbilst reālajai situācijai;**

3. 2.3.2. nodaļā netiek skaidroti pieņēmumi par izmantotajiem datiem, salīdzinot 2009. gadu un 2014. gadu, tehniskajās specifikācijās (5.1. p.) prasīts vērtējums tikai par 2014. gadu.

III. Nav saprotama un pārskatāma pētījuma 3.2.2. nodaļā norādītā metodoloģija par aglomerāciju sakārtošanu prioritārā secībā. Lai gan metodoloģijā norādīts, ka visu izmantoto kritēriju (sociālo, finanšu un ekoloģisko) svars (maksimālais balļu skaits – 50) ir vienāds, pēc tabulā pievienotajām vērtībām tas neatbilst, jo:

1. **Ekoloģiskā kritērija piemērošanas principi vispār nav norādīti.** Nav saprotams, kā ir veikti aprēķini un piešķirtas balles. 3.2.1. nodaļā ir norādīti vides un ūdensobjekta stāvokli ietekmējoši kritēriji, tomēr nav saprotams vai tie atbilst ekoloģiskā kritērija piemērošanai. Ja atbilst, tad šajā pētījumā būtu jāsniedz konkrētie dati un formula, kas izmantoti aprēķinos, nevis tikai atsauce no citu ziņojumu;
2. norādīts, ka ekoloģiskā kritērija maksimālais balļu skaits ir 50, bet pielikumā pievienotajā tabulā, virkne aglomerāciju šajā kritērijā ir ieguvušas vairāk par 50 ballēm (Preiļi – 56 balles, Dobeles, Rēzekne – 54 balles, Ludza, Saulkrasti, Tukums, Ogre utt. – 51 balle);
3. līdzīgi sociālā kritērija (BS2₁) piešķiršana neatbilst ziņojuma 3.2.2. nodaļā norādītajai metodei. Maksimāli iespējamo balļu skaitu (noteikts 50) ievērojami pārsniedz vairākas aglomerācijas (Vainode – 229, Skrīveri – 191, Priekule - 173 utt.). Tieši ievērojamā skaitliski vērtīgā sociālā kritērija dēļ - Vainode, Skrīveri un Priekule atrodas prioritārā saraksta augšgalā, kas nav ticami augstāk norādītā iemesla dēļ – kur respondenti aglomerāciju robežas norādījušas vienādi ar apdzīvotās vietas robežām, **kas ir pretrunā ar citiem iepriekš veiktiem pētījumiem, kā arī neatbilst reālajai situācijai.** Minētā kritērija aprēķini neatbilst arī norādītajai formulai, kur augstāko balļu skaitu saņem aglomerācija ar lielāko iedzīvotāju skaitu, kurai nepieciešams nodrošināt centralizētu kanalizāciju, bet faktiski augstākās balles saņem aglomerācija, kurai esošajā situācijā ir zemākais procentuālais iedzīvotāju īpatsvars, nevis iedzīvotāju skaits;
4. finanšu kritērija piešķiršana ir atstāta ārpus šī ziņojuma izstrādes (3.2.2.nod. norādīta šāda vienošanās ar Pasūtītāju), tādējādi nesniedz priekšstatu par izpildīto darbu.

IV Pētījumā nav sniegtas galvenās rekomendācijas tehniskajās specifikācijās norādīto mērķu sasniegšanai:

1. Nav norādītas rekomendācijas Direktīvas 91/271/EEC pilnīgai sasniegšanai, izņemot norādi uz finanšu rādītāja trūkumu, kas nav pielietojams izmantotās analīzes un sniegto datu dēļ;
2. nav sniegtas rekomendācijas politikas plānošanas dokumentu ieviešanas uzraudzībai un uzraudzības rādītāju ieviešanai.

Secinājumi:

Šī pētījuma ziņojuma iesniegšanas brīdī - pētījums nav reprezentatīvs, lai to izmantotu 3.5.1.1. aktivitātes "Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku par 2000" iznākuma un rezultātu rādītāju vērtību aktualizācijā un novērtēšanā, kā arī 2014.–2020. gada plānošanas periodā specifiskā atbalsta mērķa 5.3.1. "Attīstīt un uzlabot ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas pakalpojumu kvalitāti un nodrošināt pieslēgšanas iespējas" dokumentācijas izstrādē un sekojoši SAM ieviešanā. Lai tas būtu izmantojams būtu nepieciešams:

- 1) Pārvērtēt anketēšanas rezultātā iegūtos datus, nepieciešamības gadījumā intervējot un apmeklējot katru aglomerāciju uz vietas, lai tiktu analizētas visas aglomerācijas, kā arī sniegti skaidrojumi precīzāku datu iegūšanai salīdzinot datus ar iepriekš veiktiem pētījumiem un pašvaldību lēmumiem;
- 2) Jāpārstrādā prioritizācijas kritēriju vērtēšanas sistēma, lai tā būtu pietiekami saprotama un caurspīdīga, pārvērtējot arī piešķirtās balles, kā arī papildinot prioritizācijas kritērijus ar finanšu kritērija ballēm;
- 3) Jāsniedz rekomendācijas tehniskajās specifikācijās norādīto mērķu sasniegšanai un pieņemumi izmantotā pētījuma metodikai.

Padomniece finanšu un ekonomikas
jautājumos

Sanita Šķiltere

18.01.2016. 15:59
1063

Gunta Lukstiņa, Padomniece vides jautājumos
67508521, 29188535, gunta.lukstina@lps.lv

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.